

15 KM
wandelen

Egmondermeer

Wandelen tussen Alkmaar en
Egmond aan de Hoef

Egmondermeer

Wandelen tussen Alkmaar en Egmond aan de Hoef

Lengte: 12 km. Heen-en-weertje van trambaan naar Slotruïne: 3 km. In totaal dan 15 km.

Startpunt: Alkmaar Station, infopaneel achter/westzijde bij P-plaats.

Markering: routestickers met routepijlen in div. kleuren op route-paaltjes of straatmeubilair

Schoeisel: wandelschoenen aanbevolen vanwege soms oneffen en drassige ondergrond.

Bijzonderheden: Honden mogen NIET mee het boerenland in, vanwege het vee (koeien, paarden, pony's)

Verharding: delen van de route gaat over onverharde graskades, weilanden en kent verschillende overstapjes.

Horeca: station Alkmaar, Egmond a/d Hoef (o.m. eetcafé 't Slot, cafetaria 't Ruitertje)

Tekst en route: Vladimir Mars (Bureau Lopende Zaken)

Routebeschrijving

In dit netwerk loopt u niet van nummer naar nummer zoals in het fietsknooppuntenwerk, maar van pijl naar pijl en van keuzepunt naar keuzepunt. Die keuzepunten zijn te herkennen aan iets hogere routepalen met in het rode ovaaltje een nummer. Hier kunt u op een ander ommetje overstappen en zo de tocht verlengen. Ook lijnwandelingen zijn mogelijk, maar dan komt u op een ander punt uit. Alles is uniform en in twee richtingen gemarkeerd vanuit bepaalde startpunten, herkenbaar aan houten infopanelen.

Egmondermeer

Wandelen tussen Alkmaar en Egmond aan de Hoef

Rondwandeling vanaf station Alkmaar door een groene, 16e-eeuwse polder langs oude vaarten richting Egmond en terug door de weilanden over een vroegere trambaan, de Egmondermeer- en Bergerweg. Met een mogelijk heen-en-weertje naar de ruïne en de kapel van het Slot aan de Hoef, de ooit zo machtige en prachtige burcht van Graaf Lamoraal van Egmond, drooglegger van de Berger- en Egmondermeer. Een aaneenschakeling van gemarkeerde routes uit het wandelnetwerk Bergen-Alkmaar-Heiloo.

Kijkpunten en wandeling

Vanaf startpunt Station Alkmaar met oranje route vanaf KP 22, bij molen de Eendracht.

1

Molen De Eendracht:

ronde stenen bovenkruier uit 1771. Moest het water uit de Eendrachtpolder uitmalen op de Bergervaart (ringvaart van de Bergermeer, onderdeel van de Schermerboezem). Totdat de polder achter het station in de jaren dertig dichtgebouwd werd en een elektrisch gemaal het werk overnam. Toen in de jaren '70 ook de Bergermeer aan de overkant van de vaart volgebouwd werd, bleef er weinig wind meer over. Een misplaatste molen sindsdien: treurig gezicht.

vervolg de route naar KP 14 en naar KP 13.

2

Geestmolen & tramspoormonumentje:

ongemerkt is de Bergervaart in de Hoever- of Houtvaart overgegaan. In feite de ringvaart van de Egmondermeer, drooggelegd in 1565 o.l.v. Graaf Lamoraal van Egmond. De molen dateert uit die tijd, een oudje dus. Het molenhuis er tegenover is van later: 1697. Rechts van het infopaneel een stuk spoorrails ter herinnering aan de vooroorlogse stoomtram naar Egmond aan Zee (1905-1934), een broertje van de Bello naar Bergen. Komende van het station boog hij scherp westwaarts af van de hoofdspoorlijn om hier fluitend over de vaartbrug te denderen en de polder in te duiken.

U vervolgt de route rechtdoor met de groene route naar KP 12.

3

Oude Vaart naar de Abdij:

aan de overkant van de Hoevervaart ziet u de uitmonding van de Oude Vaart vanuit Egmond-Binnen. De oudste, middeleeuwse vaart in de lage strandvlakte tussen de duinen en de strandwal van Heiloo. Voor de inpoldering in de 16e-eeuw een zompig doolhof van plassen, moerassen en eilandjes, hier en daar verland en dichtgegroeid met elzenbos en struwelen. Tijdens de bouw van de Egmonder abdij rond 950 groef men hier een vaart door voor het transport van het nodige materiaal uit het oosten. Nou ja, graven: het was meer het verbinden, verbreden en uitdiepen van bestaande veenstroompjes ofwel 'venne-waters', duinbeekjes, kwelkommen en moerasjes.

De route vervolgen naar KP 10, hier gaat de route verder op de oranje route.

4

Nieuwe Vaart naar de Abdij:

Bij de hoge kippenbrug een tweede uitmonding: ditmaal van de Nieuwe Vaart, ook wel Egmonder Binnenvaart of Bindervaart geheten (de bewoners van Egmond-Binnen worden van oudsher 'Binders' genoemd). In feite de westtak van de Oude Vaart en gegraven in de jaren rond 1560, na de inpoldering. Ook gebruikt voor de

Egmondermeer

Wandelen tussen Alkmaar en Egmond aan de Hoef

vaart van allerlei schuilen, voortgetrokken ofwel gejaagd door paarden of mensen in trekriemen op een jaagpad. Het oudste voetpad in deze meerpolder, samen met het Hoeverpad waar u nu loopt. Beide openbaar toegankelijk, al is dat in verleden betwist door aanwonende boeren.

 Bij KP 49 kan er gekozen worden om de route te verlengen door het heen-en-weertje van trambaan naar Slotruïne (3,2 km) te lopen. Dan komt u ook lang Kijkpunten 5 en 6. Of u vervolgt de route van af KP 49 rechtsaf naar KP 51 en door naar KP 50 daar rechtdoor over N251 met gele route naar KP 15 door naar 23 en terug naar het startpunt station Alkmaar/Molen de Eendracht.

OPTIONEEL:

Heen-en-weertje naar Slotruïne 3 km

 Voor deze uitbreiding van de route loopt u vanaf KP 49 via KP 46 naar KP 45.

5

Vooroorlogse trambaan en –brug over Hoevervaart:

iets voorbij keuzepunt 49 ziet u rechts in het weiland een oplopend talud schuin op de vaart toelopen. Dat was het spoortalud van de stoomtram die hier tot 1934 over de vaart heen pufte richting Egmond aan Zee. Achter het schapenschuurtje zijn de stenen bruggenhoofden nog te zien. Links aan de overkant waren kalkovens in bedrijf, waar schelpen van het strand naar toe werden gereden om tot kalk gebrand te worden.

6

Oude & Nieuwe Veert:

Evenals de Bindervaart kent ook de Hoevervaart meerdere takken. In Egmond aan den Hoef liep de een na oudste vanaf de zuidelijke slotgracht naar schippersherberg De Eenhoorn (zie de witte eenhoorn op de gevel). Dit stuk dateert uit 1370 en bestaat nog steeds, net als de straat er langs: Weg naar de Oude Veert. De oudste vaart liep van de noordelijke slotgracht naar een dicht-geslibde vroegmiddeleeuwse slufte van het Oer-IJ die door de bouwers van het eerste slot rond 1206 uitgegraven werd tot een vaart richting Egmondermeer. Dit is dus de echte Oude Vaart en zo wordt hij nog steeds op stafkaarten genoemd.

7

't Slot aan de Hoef:

het eerste slot was in feite een rondeel van steen met een rechthoekig voorhof, gebouwd door een 'advocatus' of beschermheer van de abdij, Kwade Wouter van Egmond († 1206). Deze versterkte boerderij valt in het niet bij het grote slot uit de tijd van graaf Jan III van Egmond ('Manke Jan') en zijn zoon Lamoraal (zie zijn standbeeld in de slotgracht). De fundamenten laten dat mooi zien.

 Vanaf 't Slot aan de Hoef neemt u dezelfde route terug naar KP 49 en gaat links-rechtdoor naar KP 51 en door naar KP 50 daar rechtdoor over N251 met gele route naar KP 15 door naar 23 en terug naar het startpunt station Alkmaar/Molen de Eendracht.

Uitgave van:
Stichting Landschap Noord-Holland
Tel. 088-00 64 400, info@landschapnoordholland.nl
landschapnoordholland.nl/wandelen

Foto's: H. van Bruggen, M. Schaefer, D. Schaefer